

Lluís Llach (Verges, 1948) i Feliu Ventura (Xàtiva, 1976) són ben diferents. El primer té una carrera acreditada que li ha donat fama internacional, i el segon és un dels valors més fermes de la nova fornada de cantautors. Ara presenten 'Que no s'apague la llum', un espectacle comú. El 20 de maig actuen a Xàtiva i enregistren un disc en directe.

Lluís Llach i Feliu Ventura, la militància a escena

Com va néixer el projecte?

FELIU VENTURA: Jo havia coincidit moltes vegades amb en Lluís, el que passa és que jo el coneixia a ell, però ell a mi, no. Havíem coincidit en alguns escenaris. A Sant Cugat va ser el primer cop que vam parlar i hi va haver bon rotllo. A partir d'allí va començar la nostra relació.

LLUÍS LLACH: Jo havia d'anar a tocar a Alacant i m'agradava molt la idea de poder-lo portar perquè costa molt tocar a Alacant. Com que coincidí amb la polèmica del valencià i el català, vaig pensar que el sol fet que dos cantants, un de Xàtiva i un de Verges, es posin dalt de l'escenari servia com a acta notarial que tot el que diuen aquesta gent són bajanades. Després vam fer el BTM [Barcelona Teatre Musical, antic Palau d'Esports]. M'havien convidat al festival Barna-Sants. Vaig pensar que hi volia anar i que volia fer-hi una cosa especial i no el *Poetes*. Enmig de tot això, va aparèixer el Feliu. Vaig pensar que era perfecte: dos cantautors, un de molt gran i l'altre de molt jove, un del País Valencià i l'altre català... Vam fer el BTM pensant que potser algú ho demanaria. A mesura que ens hem anat coneixent ens hem anat apreciament més.

—El repertori, el va fer l'un escolllint cançons de l'altre. Hi ha alguna època musical de Lluís Llach que li interessi especialment?

F. VENTURA: En altres cantants, sí que em passa, però precisament trobo que el Lluís té una obra unitària. No sabria separar-la per etapes. Sempre amb la mateixa qualitat, investigant i sense que-

dar-se parat en una fórmula. Per això m'agrada tot, perquè he anat evolucionant com a oient de música també gràcies a ell. El que sí que em passa és que m'agraden molt els discos en directe, perquè em fan arribar coses de llocs i de moments en els quals jo no he pogut estar.

—Ara que ja porteu un grapat de concerts junts, què noteu que us heu aportat mútuament?

F. VENTURA: Jo crec que el més interessant de l'espectacle és que ens hem contaminat el so, i que les meues cançons sonen una miqueta a Llach i les seues sonen una miqueta a Feliu.

—És una contaminació momentània o creu que quan faci un nou disc en quedarà algun pòsit?

F. VENTURA: No m'agradaria. Intente obrir-me i escoltar coses ben diferents. A més, no és el primer cop que escolte les seues cançons, i segur que ell ja m'havia influït d'alguna o altra manera.

LL. LLACH: Quan escrigui i compongui es posarà al servei del que hagi compost, i tot això quedarà en un segon terme.

—I hi ha hagut alguna cosa que l'hagi sorprès de treballar amb Lluís Llach?

F. VENTURA: Tot. Com a treballador de la música, el coneixia des de fora, i ara el conec des de dins. El que sí que noteu és que em sent a gust a l'escenari i tinc molta tranquil·litat.

—I per la seva banda, Lluís, què l'ha sorprès de Feliu Ventura?

LL. LLACH: Jo hi creia molt, en aquesta barreja. Una anècdota bonica i colpi-

dora va ser la de veure la gent aixecada l'altre dia al Treatro Campoamor d'Oviedo. És clar, aquí hi ha unes connotacions que allà no hi són. Nosaltres ens ho passem bé, dalt de l'escenari, però no sempre es correspon amb el fet que s'ho passi bé el públic. Vaig pensar que més enllà de les lletres, dels significats i de les nostres actituds cíviques, aconseguíem entrar un missatge estètic que satisfia la gent. Això, a mi no m'ha sorprès, però sí que em deixa satisfet.

—Un cantautor, en essència, és una persona que canta les pròpies cançons. Com us sentiu en cantar cançons de l'altre?

LL. LLACH: Jo, encantat de la vida. La proposta que vaig fer al Feliu de cantar junts era per enveja i per poder cantar

Tot i les diferències d'estil entre Llach i Ventura hi ha molt de respecte i admiració de l'un per l'altre.

EL TEMPS

La bona entesa entre Lluís Llach (a l'esquerra) i Feliu Ventura (a la dreta), ha permès que la seva aventura plegats es plasme en un disc

les seves cançons. És tan senzill com això: jo tenia ganes de cantar unes cançons seves, concretament moltíssimes ganes de cantar-ne cinc, una de les quals era "Que no s'apague la llum". És una cançó d'una senzillesa colpidora.

Sembla que la música no fa res, que la lletra no fa res, i quan has acabat, penses "com anava, això?". A més a més, no sóc l'únic, molta gent del meu àmbit familiar i cultural ha sentit el mateix. Tenia moltes ganes de cantar aquestes

cançons, i ho he fet sense cap esforç de cap gènere. Trobo que el Feliu fa unes melodies que, amb originalitat, no renuncien a la línia melòdica. Tenen una estructura moderna amb tocs d'originalitat, però en què la melodia té una vida.

A més, tot això està estructurat d'una manera diferent a com ho fèiem fa trenta anys. Per aquest cantó és per on jo m'enganxo, i potser perquè precisament ell compon així també troba un punt on pot enganxar-se a les meves.

F. VENTURA: Per a mi era molt fàcil, perquè jo conec molt la seva obra. De fet, les meves cançons ja tenen alguna cosa d'ell..., i de molts més, és clar, perquè també he escoltat molta més gent. Per a mi no ha estat gens difícil, i m'hi he sentit bé.

—*Que no s'apague la llum és una imatge que pot evocar el relleu d'una torxa, en què el que la passa li diu al que l'agafa: "sobretot, que no s'apagui..."*. Hi ha alguna cosa d'això, a l'espectacle?

LL. LLACH: A l'espectacle, no; al meu interior, sí. Mai no m'ha acomplexat fer-me gran i ho considero un plaer si no fos per un seguit de vicissituds que no vénen al cas. Admiro la gent gran i tota la vida he estat envoltat de gent gran. El que passa és que aquí no hi ha cap torxa, ni cap significació, ni cap llum especial, ni res. A més a més, jo no tinc dret de passar-li res. Per a mi ha estat bonic que una persona de vint-i-tants anys i una altra de cinquanta-tants es puguin trobar a través de la música. Jo ja vaig dir que d'aquí a un temps em penso retirar. Pel que fa al recital, no em sento gens vell, i si m'hi hagués sentit, no ho hagués fet.

F. VENTURA: La cançó d'autor és com la cuina d'autor. Ens hem trobat dos autors i hem començat a fer experiments, i en fer l'espectacle amb ell, no m'he plantejat si és vell, jove o si m'ha de passar un testimoni.

LL. LLACH: Deixa'm afegir una cosa. En el nostre país sempre hi ha la tendència a les comparacions. No voldria que ningú es pensés que jo el faig hereu de res. Aquest *nano* no se m'assembla gens amb res. Estilísticament, no tenim res a veure. Hi ha gent molt més propera a mi entre els joves que fan cançó i no vull dir cap nom perquè no sé si els agradaria que ho digués. En Feliu no és llaquià. M'ha escoltat com molts pobres joves d'aquest país perquè no ha tingut més remei; els seus pares posaven els discs i alguna cosa hi deu haver passat, però jo no el trobo gens llaquià.

Quim Vilarnau

Dos quan s'aneguen

Sebastià Alzamora

Josep Palau i Fabre i la cultureta

A l'homenatge institucional que se li oferí a Josep Palau i Fabre el passat dia 3 al solemne Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, Carlinhos Clos, un alcalde que per allà on passa no torna a créixer l'herba, no va trobar millor manera d'exaltar l'autor dels *Poemes de l'alquimista* que dir-ne que, gràcies a ell, la cultura catalana s'havia salvat de ser una cultureta. Hi ha lloances que les carrega el diable.

Però anem a pams: sens dubte és bo que s'organitzin aquesta mena d'homenatges perquè, com advertia Eliot, els pobles que no honoren els seus poetes són pobles bàrbars, i ja és gran notícia que, en temps de tenebra, Catalunya s'esforci a allunyar-se de la barbàrie. També és positiu que l'homenatge recaigués aquesta vegada en Palau i Fabre, un dels autors que, pel valor indiscutible de la seva obra, senyorejaren per sempre l'extraordinària riquesa de la literatura catalana del segle XX. Llàstima que siguin després els representants institucionals, a qui correspon la tasca de formalitzar i transmetre a la ciutadania el significat d'aquesta mena d'actes, els qui no estiguin a l'alçada de les exigències que s'hi plantegen: l'article que publicava el regidor de Cultura Ferran Mascarell, just l'endemà de l'homenatge, reclamant la corresponent medalla per a si mateix i per al delegat del Govern Central a Catalunya, Joan Rangel, era d'una inelegància manifesta. Per no esmentar els mitjans de comunicació: l'ansietat amb què una reportera del Canal 33 subratllava el fet —sens dubte transcendent— que la nena que havia lliurat a Palau i Fabre un ram de flors al final de l'acte era la filla del ja esmentat Rangel, era francament commovedora. En el permanent vodevil entre polítics i periodistes, el gran burlat sempre n'és l'artista.

Però la sortida de la cultureta ja no és burla, sinó una d'aquestes belles paradoxes amb què de tant en tant la rica oratòria closiana ens regala l'enteniment: en aquest cas, per elogiar un poeta, es denigra precisament allò a què ha dedicat tots els seus esforços. Mostra exquisida, igualment, d'allò que abans se'n deia *nonsense*, encara més valuosa pel fet de venir de l'artífex del més gran esdeveniment cultural que han vist els temps, aquell Fòrum que encara no hem acabat de valorar en proporció amb la seva grandesa. I apoteosi del terme cultureta, nau insígnia del discurs de l'acomplexament i dolç punt de trobada entre el pensament fatxa més descordat i el no pensament dels nostres progressistes, de qui sens dubte serà, com ja avisaven les benaventurances, el regne dels cels.